

CAPUT II.

DE CAUSIS, ET SUBJECTO EUCHARISTIAE.

DUBIUM I.

De causis.

« AGO hinc tantum de efficiente, id est, de Ministro, in quo
 » quid requiratur ad confectionem validam, constat tum ex
 » dictis de Sacramentis in genere, tum ex superioris capituli
 » *Dub. 5.* Quid ad licitam requiratur, patebit ex sequenti *Dub.*
 » de subjecto suscipiente Eucharistiam: quia omnes disposi-
 » tiones, quae ad dignè suscipiendam sunt necessariae, requi-
 » runtur etiam ad licitam confectionem; cum conficiens neces-
 » sario suscipere debeat. Hinc ergo tantum quaeritur, 1. Cujus
 » sit dispensare Eucharistiam? 2. Quid ex parte Ministri requi-
 » ratur ad licitam dispensationem? »

ARTICULUS I.

Ad quem spectet dispensatio Eucharistiae.

250. An solis Sacerdotibus liceat Eucharistiam ministrare? — **251.** An soli Sacerdotes valide consecrent? — **252.** Quid notandum de Sacerdotibus consecrantibus simul unam Hostiam, sive cum Episcopo? — **253.** An Parochus tempore pestis teneatur ministrare Eucharistiam? — **254.** An inferior Sacerdote ministrans incurrat irregularitatem? — **255.** An sufficiat consensus Pastoris? — **256.** Quid si ministrandum sit Viaticum? — **257.** Qu. I. Quando liceat Diaconis ministrare? Qu. II. An liceat Clericis, aut etiam laicis in necessitate sumere Eucharistiam per seipsos? Qu. III. An liceat laico in necessitate alteri Viaticum ministrare? — **258.** An Sacerdos extra articulum mortis possit seipsum communicare? — **259.** An alii praeter Pastores possint ministrare Eucharistiam in articulo mortis, et in Paschate? — **240.** Quibus casibus liceat Regularibus tunc ministrare?

250. — « RESP. Eucharistiam dispensare ex officio potest
 » solus Sacerdos habens jurisdictionem ordinariam, delegatam,
 » aut saltem rationabiliter praesumptam, vel privilegium. Ratio
 » est, quia Pastorum proprium est pascere; quod praecipue fit
 » per Sacramenta. Vid. *Bonac. d. 4. q. 1. p. 1. Card. de Lugo*
 » *q. 18. s. 2.*

251. — Fide certum est, solos Sacerdotes valide consecrare Eucharistiam, ut constat ex Traditione, et ex definitionibus Conciliorum *Nicæni 1. c. 14. Lateranensis sub. Innoc. III. c. 1. Florentini in Dec. pro Inst. Arm. et Tridentini sess. 23. can. 1.* Infertque id Tridentinum ex *Matt. 26. et Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem.* Quibus verbis tantum Apostolice

et Sacerdotibus successoribus potestas consecrandi a Christo collata apparet: merito enim ad tantum ministerium ministros singulari modo consecratos esse oportebat.

252. — Notandum hic, quod si plures Sacerdotes eodem tempore consecrent unam hostiam, omnes quidem Sacramentum conficiunt, ut est commune cum *Salm. c. 9. n. 3. ex Suarez, Fill. E. converso*, si unus eorum ante alios formam compleat independenter ab aliorum intentione, jam conficit Sacramentum ita ut alii frustra formam postea absolverent. Hinc *Salm. ib. n. 5. cum Suar. Fill. Pal. Con. Dian. et aliis pluribus inferunt*, quod Sacerdotes novi, qui cum Episcopo consecrant, primo curare debent, quoad fieri potest, simul cum Episcopo formam absolvere: praeterea habere debent intentionem consecrandi tunc tantum, quando in eodem tempore cum Episcopo formam absolvunt: Imò, ultra hoc, in consecratione calicis intendant etiam non consecrare, si panem forte ipsi non consecraverint. Cum autem certum sit, solos Sacerdotes posse consecrare; hinc etiam certum est, tantum ad ipsos pertinere ministrationem Eucharistiae.

253. — Quaeritur hic, an Parochus tempore pestis teneatur Eucharistiam ministrare cum periculo vitae? *Prima sententia* valde gravis affirmat, et hanc tenent *Merbes. t. 2. p. 355. qu. 19. Conc. t. 8. p. 408. n. 13. Holzm. p. 64. n. 286. Pal. de Euch. p. 10. n. 2. et Cont. Tourn. p. 459. v. Contrarium, cum Suar. Vasq. Tann. Barb. Et eandem probabiliorum putat Sylo. suppl. q. 32. a. 3. ubi ait: « Securior et verosimilior aliorum sententia est Parochum sub mortali teneri administrare Eucharistiam Parochianis peste vel alio morbo contagioso infectis; » etiam cum propriae suae vitae periculo, nisi per aliquem alium » id fiat, et nisi occurrant quaedam circumstantiae, propter quas » merito possit excusari. » Ratio, quia licet hoc Sacramentum non sit necessarium ad peccata delenda, est tamen moraliter necessarium ad perseverandum in justitia. Excipit verò *Syloius* (post *Suar. et Barb.*) 1. « Si aliqui infirmi alias essent absque » Confessione morituri. 2. Si sit grave Parocho periculum, » et ejus mors futura sit magna populi jactura, sicut sit ipse » solus sit, nec facile habendus sit alius. »*

Secunda verò sententia negat, quam tenent *Salm. cap. 9. n. 30. cum Dic. Gabr. et Aut. à Sper. S. Diana p. 3. tr. 4. R. 174. cum Major Villal. et Molf. item Gobat et Lohn. apud Croix num. 484.* Ratio, quia hoc Sacramentum non est tantae necessitatis, ut Parochus causa illud ministrandi teneatur perdere vitam. Et haec sententia est etiam valde probabilis ex Declaratione Gregorii XIII. apud *Fagnan. tom. 3. in c. Clericos de Cler. non resident. ex n. 38.* ubi refert, quod, instante S. Carolo Borromeo, an Parochi tenerentur ministrare Sacramenta tempore pestis? Praefatus Pontifex die 12. Oct. an. 1576. approbans Decretum S. C. Concilii, sic declaravit: « Parochum suis Parochianis peste laborantibus teneri minis-

» ministrare dumtaxat duo Sacramenta ad salutem necessaria,
 » nempe Baptismum et Pœnitentiam; posse autem ministrare
 » vel per se, vel per alium idoneum, ut Parochus possit au-
 » dire Confessiones sanorum, quia alias eum reformidarent,
 » si viderint ipsum accedere ad pestilentes. » Deinde *Fagnanus*
 » refert, quod idem Gregorius die 26. Octob. 1576. Ar-
 »chiepiscopo Florentino, qui decreverat Parochos suæ Diœ-
 » cesis teneri tempore pestis ministrare Sacramenta, præcipit
 » ei rescribi ab eadem S. C. Concilii: « Parochos teneri om-
 » nino ministrare (*tantum*) Baptismum et Pœnitentiam. »
 » Et sic de facto S. C. rescripsit, addito insuper verbo *per*
 » *alios*; dixit enim S. C. hanc fuisse mentem Pontificis, pro-
 » hibendi scilicet, ne Parochi per seipsos, etiam volentes, mi-
 » nistrent Baptismum et Pœnitentiam, ad commodum Paro-
 » chianorum, qui sani essent. Ita *Fagnanus*.

Deinde hic sedulo notandum, quod, cum circa idem tempus
 quæsitum fuerit, an Parochi tempore pestis tenerentur resi-
 dere? Refert idem *Fag. l. c.* quod S. C. die 6. Dec. 1576. de-
 crevit « teneri, sed hoc non per legem generalem statuendum,
 » sed per Litteras S. C. significandum eidem præfato Archie-
 » piscopo, ut non omnes Parochos cogeret, sed aliquos par-
 » tiendo opus, vel deputaret alios Sacerdotes; cum Tab. Arm.
 » et Barb. sentirent Parochos excusari tempore pestis à resi-
 » dentia, et quia sani fugerent Parochos, et quia Parochi om-
 » nes morentur. » *Sed facta relatione, Pontifex decrevit:*
 » « Scribendas simpliciter Litteras ad Cardinalem S. Prædis,
 » quibus significetur Sanctitatem suam decrevisse, Parochos
 » tempore pestis omnino teneri residere in suis Ecclesiis, posse
 » tamen per alium idoneum ministrare Sacramenta Baptismi et
 » Pœnitentiæ: et si non resederint, contra eos procedendum,
 » servata forma Tridentini sess. 23. c. 1. »

Tandem dubitatum fuit à nonnullis Ecclesiarum Prælati-
 quodnam sit proprium officium Episcoporum tempore pestis,
 an scilicet teneantur residere; et etiam suis Curatis ministrare
 Sacramenta? Refert *Fagnan. n. 46.* Pontificem die 18 De-
 cemb. 1576. sic declarasse: « Decretum factum in Parochi-
 » multo magis procedere in Episcopis, qui magis obligati sunt;
 » tamen posse Episcopos in locis tutioribus manere, et inde
 » providere. » Et hic observare oportet, quod hoc Decretum
 fuit proprium Pontificis, quo generaliter explicatum fuit offi-
 cium Episcoporum: revera enim, si Episcopus in hujusmodi
 necessitatibus oves suas deserat, quis alius eis satis providere
 curabit?

254. — « 1. Peccat mortaliter, qui sine omni jurisdictione
 » Eucharistiam dispensat. *Bon. l. c. p. 2.* quia violat alterius
 » jurisdictionem in re gravi. Inferior autem Sacerdote incurrit
 » insuper irregularitatem, ut docet *Coninc.* (*Idem docet Laym*
 » *de Euch. cap. 7. n. 3. cum Coninch. Sporer. eod. tit. c. 5.*
 » *nu. 309. Mazz. t. 3. p. 131. cum Bonac. et Salm. de Bapt. c. 4.*

» *n. 20. qui dicunt idem de Clerico ministrante Baptismum so-*
 » *lemniter. Ratio, quia, cum horum Sacramentorum solus Sa-*
 » *cerdos sit Minister, et Diaconus non nisi ex commissione; ideo*
 » *etiam Diaconus sine commissione ministrans hæc Sacramenta,*
 » *cum ipsorum non sit Minister ordinarius, irregularitatem incur-*
 » *rit, ex c. 1. de Cler. non ord. Vide dicta de Bap. n. 116.*
 » *v. Dub. 2.)* * Hinc Religiosi etiam ipso facto incurrunt excom-
 » municationem Papæ reservatam, si scilicet sine licentia Pa-
 » rochi, et quidem speciali, præsumant clericis, vel laicis dare
 » Extremam Unctionem, vel Eucharistiam, vel Matrimonia so-
 » lemnizare: nisi habeant privilegium, vel Parochus absit, aut
 » injuste nolit in articulo mortis. A dicta tamen excommunica-
 » tione excusare ignorantiam, etiam crassam, ex *Præp. etc.* non
 » *Dian. p. 2. t. 3. R. 51.* idque propter verbum præsumant.

255. — « 2. Licet ministrat Eucharistiam qui præsumit ra-
 » tionabiliter, Pastorem factum suum approbaturum esse. *Reg.*
 » *l. 29. n. 91. Bonac. l. c. n. 9.* * (*Palvus punt. 18. num. 4.*
 » *dicunt, ex consuetudine communiter præsumi consensum Parochi,*
 » *quoties Communio non fit ex obligatione. Hinc rectè ait Ronca-*
 » *glia cap. 4. quæst. 2. Resp. 1. cum communi, quod cum concedi-*
 » *tur facultas celebrandi, intelligitur etiam concessa facultas*
 » *Eucharistiam ministrandi. Et sic revera ubique usus habet. Dicit*
 » *tamen Pal. ibid. hanc præsumptionem tantum locum habere,*
 » *cum Communio fit ex devotione, non verò si ex obligatione: sed*
 » *Laym. c. 7. nu. 4. illam admittit etiam in præcepto Paschali,*
 » *si præsumptio sit rationabilis, putà si persona frequenter com-*
 » *municet. Cæterum Croix n. 634. et Lugo d. 18. n. 51. cum Suar.*
 » *Fag. Diana, et aliis rectè dicunt, hanc præsumptionem in Com-*
 » *munionem ex obligatione non esse de facili habendam: imò me-*
 » *ritò addit Croix non semper sufficere, quod certè Parochus*
 » *daturus esset licentiam si peteretur; si enim recognosceretur*
 » *ut Pastor, et ipse saltem confusè cognosceret ovem suam.)* *

256. — « Si infirmus sacro Viatico munendus sit, et pro-
 » prius Pastor absit, vel præsens non possit deferre Eucharis-
 » tiam, quivis alius Sacerdos, vel regularis, vel sæcularis, et
 » hoc deficiente, etiam diaconus, ei conferre potest, quia tunc
 » præsumitur voluntas Episcopi, aut Papæ. Ita *Laym. l. 5. tract.*
 » *4. c. 7. Bon. l. c. n. 10. Suar.* * (*etsi Parochus renuat, sed*
 » *injustè, Salm. c. 9. n. 15. cum Tol. Lugo, Sa, Dic. est com-*
 » *mune apud Ronc. c. 4. q. 2. R. 2. cum S. Th.)* *

257. — « Dixi in *Resp. ex officio*, quia extraordinariè, in
 » statu necessitatis, id potest Diaconus ex commissione Paro-
 » chi, et secundum *Quint.* si absit, sine ea, v. gr. in magno
 » festo, quo Sacerdos confessionibus, concionibus, etc. est oc-
 » cupatus. *Dian. p. 9. t. 6. R. 39. ex Præp.* In extrema verò ne-
 » cessitate, v. gr. articulo mortis, si non esset alius, etiam Dia-
 » cono, imò laico licere, secluso scandalo, et alios et seipsum
 » communicare probabile est, ut contra *Henr. Vasq. et Sa*, do-
 » cent *Suar. Conc. Laym. Præpos. hic d. 2. n. 11.* confirmatque

» *Dian. p. 8. t. 1. R. 48. ex Avers. et Franc. Lugo. Sed Amic.*
 » limitat ad casum, quo moriturus peccati mortalis conscius
 » aliud Sacramentum suscipere non posset. *Dian. ar. 9. t. 6.*
 » *R. 39. in praxi tamen id non facillè faciendum, ob contrariam*
 » consuetudinem. *Card. de Lugo d. 18. lib. 2. Bonac. d. 4. q. 5.*
 » *p. 1.* »

Quæritur hîc I. Quando Diaconus possit Eucharistiam ministrare. Nulli dubium quòd Diaconus potest ministrare Eucharistiam in necessitate, ut habetur in Carthagin. IV, Can. 39, ubi dicitur: « Diaconus præsentè Presbytero Eucharistiam charitatis Christi populo, si necessitas cogat, jussus eroget. » Sed dubitatur an hæc necessitas debeat esse extrema? Affirmat *Con. Tourn. t. 6. p. 452. cum Habert, et Wittas.* dicens, requiri necessitatem præbendi Viaticum, dum abest Sacerdos; quia aliàs non vitaret scandalum, cum jam obsoleverit usus, qui primitus in Ecclesia invaluerit (ut testantur *Alensis, Sotus, Silvest. etc.*), nempe quòd Diaconi universè Eucharistiam populo ministrabant. Sed negant communiter *Suar. d. 72. s. 2. concl. 3. Pal. p. 17. n. 6. Lugo d. 18. n. 27. Laym. c. 7. n. 2. et Salm. c. 9. n. 8. cum Rod. Dic. Henr.* qui dicunt sufficere necessitatem gravem, nempe cum nullus adsit Sacerdos, qui commodè possit ministrare. Et huic non dissentit *P. Conc.*, admittens sufficere ad id justam causam. Imò *Sylo. v. Diaconus* ait, satis esse præceptum Episcopi vel Parochi, etiamsi nulla causa subsit. Et *Quintanal. apud Renzi c. 3. q. 2.* tenet, quòd absente Sacerdote, etiam sine commissione, et nulla urgente necessitate, possit Diaconus ministrare. Sed merito has duas opiniones rejicit *P. Suarez.* Omnes verò conveniunt, quòd in necessitate extrema, absente Sacerdote, Diaconus poterit et tenebitur Viaticum ministrare, adhuc sine commissione: ita *Tolet. l. 3. c. 28. nu. 2. Holzm. n. 28c. et Laym. loc. c. cum Soto. Vict. Henr. Miranda, etc.* Diaconus autem, dum Eucharistiam ministrat, debet esse indutus superpelliceo, et stola transversa, ut bene advertunt *Holz. l. c. Croix l. 6. p. 1. n. 489 et alii.*

Quæritur II. An liceat Clericis, aut etiam laicis in necessitate sumere Eucharistiam per seipsos? *Prima* sententia negat, et hanc tenent *Lugo d. 18. n. 24.* qui vocat communem, *Gonet d. 10. n. 18. Cont. Tourn. p. 453. in fine, Bonac. p. 1. num. 5. cum Henr. Sa, Vict. Sylo. Palud. Posseo, etc. ac Salm. num. 11. cum Vasq. Soto, Fag. et Dic.* Ratio, quia laicus non potest Eucharistiam sumere, nisi de manu Sacerdotis, vel saltem Diaconi; è converso hoc Sacramentum non est necessarium ad salutem. *Secunda* verò sententia affirmat, quam tenent *Suar. d. 72. sect. 1. in fine, Caj. in Matth. 26. Fill. tr. 4. n. 285. Val. q. 10. n. 4. Escob. l. 6. n. 455. Diana pag. 3. tr. 4. res. 47.* et probabilem putant *Lugo d. 18. n. 23. et Conc. q. 82. n. 27.* Ratio, quia in tali casu necessitatis, putà in articulo mortis, urget præceptum divinum communicandi; è converso nullo præcepto divino, vel ecclesiastico id apparet prohibitum; imò notum est,

quòd olim fideles laici Eucharistiam in suas domos deferebant, et seipsos propriis manibus communicabant: et hoc quidem propter necessitatem permittebatur; cur autem eadem necessitate occurrente aliquando permitti non poterit?

Deinde hîc quæritur III. an liceat laico in necessitate ministrare Viaticum moribundo. Negat *D. Th. in 4. d. 13. qu. 1. art. 3. qu. 1. ad 3.* ubi postquam dixit licere laico tangere corpus Christi in necessitate putà ut extrahat Eucharistiam è loco immundo, subdit: « Sed non est simile de dispensatione Sacramenti, » quia receptio hujus Sacramenti non est necessitatis. » Et idem sentiunt *Lugo d. 18. n. 22. Peirocor. t. 3. p. 448. q. 4. et Tourn. t. 5. pag. 353. cum Contens. Conc. Henr. à S. Ign. et Henno.* Ratio, tum quia hoc esset contra universalem Ecclesiæ consuetudinem; tum quia hoc Sacramentum non est tanta necessitatis, ut mox supra dictum est; tum demum quia in *c. Pervenit 29. de Consecr. Dist. 2.* expressè prohibetur Sacerdotibus committere laico ministrationem hujus Sacramenti. Excipit *Tourn. l. c.* solum casum, quo infirmus non posset aliud sumere Sacramentum, et dubitaret de perfecta contritione; quia tunc Eucharistia fit Sacramentum necessitatis. Affirmant verò *Suar. dicta d. 72. s. 3. in fine, ac Cajet. Fill. Val. Escob. cum Dian. l. c.* ac valde adhæret *Laym. c. 7. n. 4.* Ratio, quia nulla fit Sacramento injuria, si in tali necessitate morienti ministretur Eucharistia à laico. Nec obstat textus in *cit. c. Pervenit*; quia ille loquitur de Sacerdote, qui ministrationem committebat laico etiam extra casum necessitatis. Neque obstat contraria consuetudo: cum enim hic casus rarissimè accidat, consuetudo contraria minimè probari potest. Hanc sententiam tenet etiam *Habert t. 5. p. 511. q. 2.* ubi dicit quòd, occurrente necessitate, nempe tempore pestis, bene poterit iudicio Episcopi etiam laicis permitti Eucharistiam ministrare.

258. — « Probabile est, etiam extra mortis articulum ex » gravi causa licere Sacerdoti præciso scandalo, sacram hostiam » sumere ex sacrario, vel à Diacono allatam sibi ipsi dare, v. » gr. si in longo morbo diu non communicasset, ut contra *Suar.* » et *Conc.* docent *Fag. p. 3. l. c. 3. Præp. Escob. etc. t. 7. E. 6.* » *l. c.* * (Imò *Croix nu. 481. cum Suar. Bon. Lug., etc. Ronc.* » *c. 4. q. 4. Salm. c. 9. n. 18. cum Syloio, etc. dicunt, sola de-* » *otionis causa, Sacerdotem semper posse seipsum communicare,* » *quia præciso scandalo, nulla est irreverentia, nec ullibi est* » *vêtitum, nisi adsit alius Sacerdos: et id non improbabile putat* » *Conc. p. 307. n. 12. Ibiq. addit cum Vasq. Dic. et Leand.* » *hoc permitti etiam Diacono, quia ex Concilio Nicæno Can.* » *14. id ei conceditur. Tandem concludit disciplinam hodiernam* » *in hoc spectandam esse.)* *

259. — « Dixi 2. vel privilegium, quale habent Religiosi » Mendicantes, et nominatim Societatis JESU, ex Pauli III » Bulla, et aliorum, ut scilicet in suis templis per se, vel per » alios Sacerdotes illic celebrantes communicare possint quos-

» cumque Christi fideles, præterquam in mortis articulo (in quo
 » tamen, si urget necessitas, præsumitur rati habitio Papæ,
 » etiam invito Parocho, ut habet *Bon. hic*), et festo Paschali.
 » * (*Et præterquam, si Episcopus rationabiliter alicui Communio-*
 » *nem prohibeat*) *. *V. Card. de Lugo l. c. s. 2. n. 38 et 49.*
 » Porro per festum Paschatis Pontifices hic videntur intelligere,
 » et prohibere communionem illam, qua satisfit præcepto an-
 » nuæ communionis, ut docent *Sa, Fill. et comm.* Per mortis
 » articulum intelligitur tempus, quo vel mors proximè instat,
 » et moraliter certà et inevitabilis est, vel quo est mortis pericu-
 » lum, id est probabile dubium de vitæ conservatione, casu, quo
 » valde frequenter mors solet accidere. *Suar. t. 4. de rel. lib. 2.*
 » *c. 2. et 3. p. d. 26. s. 4. et alii.*

240. — « Ex dictis resolves, quòd regulares licitè dent Eu-
 » charistiam in articulo mortis, uti et in Paschate sequentibus
 » casibus.

« 1. Si extrema sit necessitas, ut si periclitetur de salute
 » æterna.

» 2. Si sit gravis necessitas, id est probabile mortis pericu-
 » lum, et Parochus nolit, vel non possit dare. *Card. de Lugo*
 » *d. 18. s. 2. n. 53.* * (*Cum Ronc. c. 4. q. 2. R. 2. et pluribus,*
 » *contra aliquos.*) *

» 3. Si à Pontifice, vel Episcopo habeant privilegium: quale
 » hoc tempore habent Religiosi aliqui quibusdam locis ab Epis-
 » copis communionem Paschalem dandi.

» 4. Si quis in Paschate non possit in sua Parochia com-
 » municare, nec petere veniam à Parocho.

» 5. Si ratione Communionis Paschalis Parochiæ suæ ante
 » satisfecerint, aut postea satisfacturi putentur, quia tunc Paro-
 » chis nihil decedit, cum ipso die Paschatis, abstinere à com-
 » munionem possint. * (*Ita Suar. d. 72 s. 3. Pal. c. 19. n. 3. Anacl.*
 » *p. 101. n. 40. cum communi.*) * Sic contra *Henr. et Nav.* do-
 » cent *Sa, Fill. et Laym.* qui addit, nisi constaret Parochum
 » esse invitum, ac rationabiliter id prohibere, v. g. quòd alias
 » rationem communicantium habere in sua Parochia non possit,
 » tunc enim ad Parochiam esse rejiciendos. *Card. de Lugo d. 18.*
 » *s. 2. n. 50. Bon. loc. cit.* * (*Refert N. SS. P. Bened. XIV.*
 » *de Synod. l. 7. c. 42. declarasse S. C. non posse Regulares die*
 » *Paschatis ministrare Eucharistiam ex devotione communican-*
 » *tibus. Sed Ronc. c. 4. q. 9. R. 2. et Wigandt Ex. 4. n. 48.*
 » *in hoc constantem esse consuetudinem in contrarium, quæ ju-*
 » *risdictionem præbet*) *

» 6. Si ægrotus necdum pervenerit ad eum statum, ut ex præ-
 » cepto teneatur ad communionem, etsi tunc maneat obligatus
 » suscipere communionem ex manu Parochi in articulo mortis.

» 7. Si ægrotus satisfecerit præcepto de viatico, cum inten-
 » tione illud implendi: quia administratio Eucharistiæ tantum
 » est vetita Regularibus quando præceptum communionis obligat.
 » Nunquam tamen, sine licentia Episcopi, vel Parochi, lice

» Religiosis publicè Eucharistiam deferre per plateas, cum id
 » juri Parochorum consuetudine obtento deroget: proinde eo
 » casu in ægroti Oratorio, aliove honesto domus loco, de li-
 » centia Ordinarii, privatim facto sacro, Eucharistia est danda.
 » Ita *Suar. Vid. Diana t. 4. p. 4. R. 14. et p. 9. t. 9. R. 63.*

» 8. Quibusdam, qui frequenter communicant apud Reli-
 » giosos, nec possunt adduci, ut communicent in Parochia;
 » idque ex tacito, et præsumpto consensu, quem *Laym. lib. 5.*
 » *t. 4. c. 7. n. 4.* putat facilius posse præsumi in militibus præ-
 » sidiariis; item in aulicis, studiosis, aliisque Academicis, etc.
 » qui frequenter communicantes extra suspicionem esse solent.
 » *Vid. Laym. l. c.*

» 9. Si in Paschate sint vagi, peregrini, et advenæ, secundum
 » sententiam probabilem multorum, ut *Sanch. de Matr. l. 3.*
 » *d. 37. Fagun. præc. 1. Eccl. l. 1. c. 8. Card. de Lugo l.*
 » *c. Dian. p. 2. t. 2. R. 12.* » (*V. Not. I, pag. 345.*)

» Huic adversantur *Tourn. t. 5. p. 455. v. Circa, et Ronc. c. 4.*
 » *q. 2. R. 2. cum Barbosa, et Passer.,* dicentes, quòd advenæ
 » debent sumere Communionem Paschalem de manu Parochi
 » loci, quia iste tunc censendus est proprius eorum Pastor. Sed
 » cum *Busemb.* communissimè oppositum docent *Sanch. d. disp.*
 » *23. n. 17. Suar. 3. p. d. 72. s. 2. in fin. Lugo d. 18. n. 50.* (qui
 » vocat fere communem) *Viva q. 4. ar. 10. Anacl. p. 101. n. 40.*
 » *Pal. p. 19. n. 7. et Salm. cap. 8. num. 31. cum. Nav. Sot. Cajet.*
 » *Azor. etc.* Ratio, quia peregrini et vagi non habent proprium
 » Pastorem; et favel Declaratio Eugenii IV, (apud *Sanch.*) qui
 » concessit peregrinis, ut possint in parochiæ hospitiiis communi-
 » care, non autem coegit, sed relinquit eos dispositioni juris com-
 » munitatis.

» 10. Si sint famuli, vel domestici, vel familiares eorum,
 » qui circa tales habent privilegium. *Vid. Comp. privoil. Soc.*
 » *v. Familiaris, et Dian. p. 2. t. 1. de dubiis Regularium, R. 12.*
 » *Bon. q. 7. p. 2. n. 19.* refert quamdam Declar. S. C.
 » Concilii (apud *Sa*), quia dictum fuit famulos sæculares Mo-
 » nasteriorum teneri sumere Communionem Paschalem in
 » Parochia. Hoc autem ait *Bon.* non intelligendam de iis qui
 » degunt in Monasteriis, vel in locis exemptis à cura Parochorum:
 » et idem sentiunt *Anacl. p. 401. n. 40.* cum communi, ut as-
 » serit, *Ronc. c. 4. q. 2. R. 2. Pal. p. 15. n. 10. et Salm. c. 8.*
 » *n. 30. cum Dic. Altamen Wigandt Ex. 4. n. 48. et Bened. XIV.*
 » *Notif. 55. t. 2.* sentiunt oppositum; nam (ut ait præfatus
 » *Bened.*) tantum illi servientes Monasteriis sunt exempti à
 » jurisdictione sui Ordinarii, qui ut habetur in Trident. *Sess.*
 » *24. c. 11. Actu inseriunt, intra eorum septa ac domos resi-*
 » *dent, sub eorumque obedientia vivunt.* Unde, ut ait, non exi-
 » mantur ab obligatione Communionis Paschalis in Parochia
 » famuli Monasteriorum, nisi vivant intra ipsam clausuram
 » et sub obedientia Prælatorum Regularium. Et huic confor-
 » mia esse refert idem *Bened.* plura Decr. S. C. et signanter

» illud editum 22. Nov. 1721, ubi dictum fuit teneri recipere
 » Communionem in Parochia famulos Monialium degentes in
 » domibus sitis in atris Monasteriorum muro circumvallatis,
 » quæ sunt contigua Monasteriis, cum janua quæ clauditur,
 » Sed hoc non obstante, refert *Croix l. 6. p. 1. n. 635.* Societati
 » JESU expressum Privilegium concessum fuisse, ut famuli,
 » domestici, intra septa religiosa habitantes, possint satisfacere
 » Communioni paschali communicando in templis Societatis.
 » Sed notat ibi *P. Zaccharia* pluries decrevisse S. C. hoc pri-
 » vilegium non extendi ad alias Religiones. »

ARTICULUS II.

Quid requiratur in Ministro ad licitam adminis-
trationem Eucharistiæ.

241. An Eucharistia deferenda ad infirmum cum stola, superpelliceo.
ac lumine? Quid de Extrema Unctione? — 242. An in necessitate
liceat currere? — 243. An deferre Eucharistiam in equo? Et an tan-
tum ad eam adorandam? — 244. An liceat dispensare, vel celebrare
posterioribus digitis? Et an melio instrumento tempore pestis?
— 245. Quando peccet dispensans ob defectum Ritûs Ecclesiæ?
— 246. Quibus non liceat porrigere Communionem? — 247. An
autem Communio porrigenda Reis capite damnatis? Et an semi-
fatis, et obsessis? — 248. Quomodo Pastor debeat asservare Eu-
charistiam? Et an Eucharistia asservanda, et deferenda semper sit
cum lumine? — 249. An ministranda Communio in Missa de Re-
quiem? — 250. Quid faciendum, si Hostia decidat in terram? — 251.
Quid faciendum de fragmentis Hostiarum? — 252. Qua hora, et
qua die possit dari Communio? — 253. Quoties Parochus teneatur
ministrare Communionem? — 254. Quid notandum circa Com-
munionem quotidianam?

241. — « RESP. I. Ut Minister circa Eucharistiæ distribu-
 » tionem non peccet, præter gratiam, etiam reverentiam in
 » eo tum ratio, tum Canones requirunt; ita ut præstet hoc Sa-
 » cramentum omitti (cum ejus susceptio sæpe non sit neces-
 » saria ad salutem), quam admitti positivam irreverentiam.

Unde resolves :

« 1. Eucharistia non est deferenda ad infirmum, nisi cum ha-
 » bitu decenti, id est cum stola et superpelliceo, ac præce-
 » dente lumine: secus est de extrema Unctione, cujus materia,
 » cum non sit Sacramentum, non requirit tantam veneratio-
 » nem. * (Ita etiam *Mazz. cum Croix, et communi.*) * Putant
 » tamen quidam, si habitus haberi non possit, aut sit tempes-
 » tas, aut iter faciendum, non fore irreverentiam, si Sacerdos
 » Eucharistiam in pyxide, vel corporali involutam in sinu suo
 » deferat. Quod certius videtur licere in locis hæreticis, ubi

» etiam necessitate, et clam, præciso scandalo, poterit porri-
 » gere sine stola, et superpelliceo: etsi nullo modo celebrandum
 » sit sine vestibus sacris ob viaticum dandum. *Bon. d. 4. q. 5.*
 » p. 2. »

Ministrare Eucharistiam sine lumine, et solita Confessione
reputatur tantum veniale, uti comm. dicunt *Suar. dist. 72. Sect.*
4. v. Tertio, Ronc. cap. 4. q. 3. R. 2. cum Quarti, Croix n. 489.
cum Gob. et Salm. c. 9. n. 24. cum Fill. Gran. et Fag. ac Mazz. t. 3.
n. 132. in fin. cum communi ut asserit. Ministrare autem sine
stola, et superpelliceo, comm. censet DD. esse mortale ex
genere suo, ut Suar. et Ronc. ll. cc. ac Fill. c. 9. n. 270. Omissa
tamen tantum stola, dicit Ronc. pluribus videri solum veniale.
 Utrum autem in necessitate liceat ministrare Viaticum sine lu-
mine, et vestibus sacris? Negat *Bon. q. 5. p. 2. n. 8. cum Sylvest. et*
Possev., quia (ut ait) præstat potius reverentiam servari tanto
Sacramento, quam infirmum communicare. Sed communi et
satis probabiliter affirmant *Croix et Mazz. ll. cc. Gobat. tr. 4.*
n. 417. Elb. t. 3. p. 83. n. 63. et Renz. q. 15. cum Fill. Av. Gran. etc.
 Ratio, quia non rationabiliter præsumitur quòd Christus,
qui hoc Sacramentum ad subsidium animarum instituit, et Ec-
clesia, quæ tam benigna est mater, voluerint moribundos tanto
bono privari, ne præscriptæ cæremoniæ omittantur. Deferre
autem Eucharistiam ad aliud altare sine vestibus sacris, dicit
Croix l. c. cum Diana, et comm., non excedere peccatum veni-
nale. Censet etiam *Pasq. ap. Croix n. 614.* quòd Episcopus
potest dispensare, ut deferatur Viaticum cum pileolo in Villis,
et Pagis.

242. — « 2. Præstat ægrum non communicatum mori, quam
 » Sacerdotem in habitu cum Sacramento per publicum currere
 » (etsi festinare valde debeat, ut dicit *Quint. t. 4. s. 8.*) * (Sed
 » probabile est posse sine irreverentia currere in necessitate, ut
 » *Croix n. 614. cum Gob. item contra Salm. c. 9. n. 25. cum*
 » *Bon.*) * Secus est in Baptismo, et Pœnitentia, si probabi-
 » liter timeretur, ne ægrotus decederet in mortali; tunc enim
 » currendum esset, ut habet *Bon. l. c. ex S. Th. Possev. et*
 » *aliis.*

243. — « 3. Ad infirmum longè distantem licere Parocho
 » Eucharistiam deferre in equo mansueto, ita ut non sit peri-
 » culum lapsus, docet *Quint. c. 4. s. 8.* * (Idem tenet *Elb. n. 74.*
 » *cum Gob. si fiat causa tempestatis, vel distantia, vel quia pe-*
 » *riculum est in mora. Idque concessit S. Carolus in Act. Me-*
 » *diol. p. 4. sub num. 51.*) * Sed negant *Possev. et Barb.*, nisi
 » loci consuetudo permittat; adduntque non licere pyxidem dare
 » portandam laico, quantumvis Pastor sit fatigatus, sed potius
 » ex collo suspendendam bursam.

« 4. Eucharistia non deferenda ad ægrum, venerationis tan-
 » tum causâ, ut adoret, vel osculetur, si sumere non possit.
 » Quod etiam prohibuit Congregatio Cardinalium: quæ tamen
 » non videtur prohibere, ut venerationis causa deferatur ad lec-

tum, si in domo celebretur. * (In hoc attendendum omnino
 » Decr. S. C. Concil. in s. 13. Can. 7. ap. Lugo Resp. Mor. l. 1.
 » d. 11. n. 3.) ubi sic declaratum fuit. Non licet sanctam Eu-
 » charistiam ad ægotantes delere, qui morbi gravitate im-
 » pediti sumere eam non possunt, sed venerationis gratia solent
 » eam deosculari. Et si fortè aliquo in loco talis est consuetudo.
 » ea prorsus est tollenda, quod Pius V prohibuit.) *

244. — « 5. Non licet dare Eucharistiam aliis digitis, si in-
 » dice, et pollice ob chiragram dari non possit, ut docent Bon.
 » d. 5. q. 4. p. 2. et Possevinus, contra Tolet. cujus sententia
 » tuta videtur, si alias æger sine viatico esset moriturus: præ-
 » sertim si tunc detur duobus indicibus.

Quær., an qui laborat chiragra, possit aliis digitis quàm pol-
 » lice et indice ministrare Eucharistiam? Affirmant Mazz. t. 3.
 » p. 133. n. 111. et Croix l. 6. p. 1. n. 490. cum Arriaga, Leand.
 » et Gob., quia, licet soli primi digiti Sacerdotis inungantur, ta-
 » men tota manus consecratur. Probabilis verò negant Dian.
 » p. 10. tr. 11. res. 40. Renzi c. 3. q. 16. et Bonac. d. 4. p. 2. n. 10.
 » cum Posseo. Ratio, quia, etsi tota manus sit consecrata, attamen
 » index et pollex ex ritu Ecclesiæ ad hoc ministerium deputantur.
 » Et quavis communiter admittant cum Bus. Diana, et
 » Renzi l. c. item Conc. p. 109. n. 15. Salm. c. 9. n. 26. Tourn.
 » p. 461. Salm. c. 9. n. 26. et Ronc. c. 4. q. 3. R. 2. (contra Bon.)
 » posse ministrari Eucharistiam posterioribus digitis in casu ex-
 » tremæ, vel gravissimæ necessitatis: Pariter tamen communiter
 » dicunt Pal. tr. 29. d. 6. pag. 11. n. 3. et Laym. de Irreg. tr. 5.
 » c. 7. n. 6. Bon. eod. tit. d. 7. q. 2. c. 2. n. 15. cum Suar. Mol.
 » Sayro, Avila, Fill. et Reg., quòd si quis haberet pollicem ita
 » infirmum, ut non posset cum eo hostiam frangere, non posset
 » quidem celebrare. Idque inferitur ex c. ult. de Corp. vitiat. ubi
 » dictum fuit, tum tantum permittendum alicui Sacerdotio
 » initiari, cum habet pollicem aptum ad frangendam hostiam.
 » Regula autem generalis est, id quod est impedimentum ad susci-
 » piendum Ordinem post susceptionem exercitium Ordinis impe-
 » dire; vide Salm. de Cens. c. 7. n. 2. Et idem dicunt Bon. l. c. Vicia
 » de Irreg. qu. 9. ar. 4. n. 15. et Mazz. eod. tit. c. 5. n. 1. de Sa-
 » cerdote, qui indicem haberet ineptum ad usum.

« 6. Non licet tempore pestis porrigere Eucharistiam medio
 » aliquo instrumento (multo minus deponere alicui in scutella,
 » ut ab ipso ægro sumatur), sed manu danda est, ut docet
 » Bon. d. 4. q. 5. p. 2. ex Suar., et aliis. Quamvis Posseo. c. 8.
 » non improbabiler dicat, posse, præciso scandalo, et peri-
 » culo lapsus in terram, instrumento ad id ritè confecto dari.
 » * (Putà in cochleari; id tamen negant Dian. p. 5. tr. 3. R. 50.
 » et Renzi c. 3. q. 16. cum Fagund. et Concilio Mediol. V ubi
 » id vetitum fuit. Sed meritò putant non improbabiler licitum in
 » tali necessitate cum Bus. Bon. p. 2. n. 10. item Mancin. et
 » Marc. ap. Croix n. 486. et Salm. c. 9. n. 27. cum Gavant.
 » Leand. etc., quia necessitas satis videtur excusare à solite

» ritu Ecclesiæ.) * Quod in praxi pro ægroto, qui non potest tra-
 » jicere hostiam, ut scilicet ei detur Eucharistia, imposita parti-
 » ticula hostiæ cum vino in cochleari, admittit Prop. in 2. p.
 » q. 80. a. 5. d. 6. Esc. t. 7. c. 5. Dian. p. 4. t. 4. R. 104. *
 » (Vide dicenda. n. 288. v. Dicunt.) *

« 7. Sacerdos podagra laborans potest deferri ad altare, ut
 » ibi Eucharistiam administret; seclusa tamen alia prohibitione.

» Ita Posseo. c. 5. n. 50. Bon. l. c.

245. — « Resp. 2. Requiritur præterea, ut eam dispenset ritu
 » Ecclesiæ consueto; deinde, ut eam neget (per se loquendo)
 » indispositis animo, vel corpore; denique, si Pastor sit, ut
 » ministret eam ovibus, quæ rationabiliter petunt. Bon. d. 4.
 » q. 5. p. 1. n. 15.

« Dixi 1. Ritu Ecclesiæ; quia legitimus Ecclesiæ ordo sub
 » peccato obligat.

Unde resolves:

« Peccat I. qui Eucharistiam dat sub utraque specie, locis,
 » vel personis, quibus à Pontifice non est concessum. Item si
 » morituro, qui ob linguæ ariditatem non potest hostiam tra-
 » jicere, det species vini, * (Ut communissimè dicunt Tab. c. 5.
 » n. 3. cum Fag. et Dian. item Croix n. 611. cum Suar. Lugo,
 » Dic. etc. contra Ochag. etc. quia præceptum Viatici non obli-
 » gat, quando nequit sumi debito modo, et Ecclesiæ ritu) *
 » licet talem à mortali excusare conetur Amic. apud Dian. p. 8.
 » t. 1. R. 24. Bon. l. c. Sanch. Poss. Barb. contra ipsum Dian.
 » p. 9. t. 9. et R. 64. II. Qui dispensat sine veste sacra, vel lu-
 » mine, aut prævia confessionis generalis formula. * (Vide d.
 » numer. 241.) * III. Qui laico dat hostiam majorem; in neces-
 » sitate tamen, vel in casu magnæ devotionis, licet ex majore
 » particulam defractam dare * (Id si fit sine causa, non est lici-
 » tum, sed non excedit veniale, ut rectè ait Tourn. p. 462. cum
 » Poss. Sufficit autem ad illud excusandum, si communicandus, sit
 » infirmus vir nobilis, famulus, vel alius qui sine incommodo ex-
 » pectare non potest, etiamsi tantum ex devotione communicet, ut
 » dicunt communiter idem Tourn. l. c. et Conc. p. 207. n. 12. Salm.
 » c. 9. n. 19. cum Dic. Diana, Gran. etc. ac Elhel t. 3. n. 59. cum
 » S. Anton. Sylvest. et Bon.), * vel etiam in defectu minorum,
 » plures majores consecrare; easque deinde in minores partes
 » (non tamen adeo parvas ut honestè dari non possint) divisas
 » distribuere. Ita Sa v. Euch. d. 4. q. 5. p. 1. n. 14.

« Dixi 2. Per se neget: quia alias cooperabitur peccato. Per
 » accidens tamen sæpe dare potest, v. g. si sine scandalo, aut
 » gravi danno suo, vel pœnitentis, negare non possit. Vide Bon.
 » l. c. Posseo. c. 5. n. 8. »

Unde resolves:

246. — « I. Peccat I. Qui dat pueris ante annum discretionis
 » (nisi in articulo mortis) qui fortè circa annum decimum inci-

» pit. * (Vide infra n. 301.) * 2. Qui dat amentibus, quando
 » nunquam sunt usi ratione. Si verò usi sint, potest et debet illis
 » dari in articulo mortis, si possit sine periculo irreverentiæ, et
 » non constet, incidisse in amentiam in statu peccati mortalis,
 » Laym. hic. c. 4. num. 4. * (Vide dicenda n. 302. Qu. II.) *
 » 3. Qui dat peccatori publico, v. g. histrioni, turpes comœdias
 » cum mortali repræsentanti, usurario, meretrici, concubinario:
 » de quibus vid. Fill. t. 4. n. 166 et seq. * (Vide dicta n. 46.) *
 » « Dixi, Publico : quia si occultè tantum scias esse indisposi-
 » tum, occultè quidem, non tamen publicè petenti est neganda :
 » nisi indispositio ex confessione sit nota : tunc enim extra eam
 » ne licet quidem monere, ut docet Sanch. Bon. Laym. l. 5. t. 4.
 » c. 6. Card. de Lugo d. 8. de Sac. s. 11. n. 189. * (Vide n. 49
 » et 50.) *

247. — « 2. Peccat item, qui negat reis morte plectendis (qui-
 » bus etiam potest dari aliquot, imò una hora ante mortem, ut
 » habet Sa : danda verò est, si fieri potest, non in carcere, vel alio
 » loco inhonesto) etiam ob crimen sagarum captis, dummodo
 » pœnitentiam præ se ferant : etiamsi crimen negent, et violenta
 » duret suspicio, Tann. t. 3. qu. 5. d. 4. * (Negat Contenson
 » d. 4. c. 1. spec. 3. posse dari Communionem capite damnatis,
 » nisi diu prius pœnitentia sua crimina expiaerint. Sed rectè
 » affirmat laudabilius posse dari disposito per Confessionem
 » P. Conc. p. 310. n. 5. et Juenin. 272. Concl. 3. ut usus habet in
 » Italia et Germania (secus in Gallia et Hispania); et etiam una
 » hora ante mortem, si necessitas urgeat, ut admittit Concina;
 » ex Concilio enim Nicæno Can. 13. præscribitur, quòd Eucharis-
 » tia danda est omnibus, qui ad vitæ exitum veniunt.) *

» 3. Rectè facit 1. qui rarò, v. g. in Paschate, dat commu-
 » nionem semifatuis, et qui debilem habent rationis usum, si
 » saltem hunc cibum à profano distinguere norint, ut habent
 » Hen. et Posseo. Idem fere dicendum est de surdis et mutis à
 » nativitate. Vide Laym. hic 2. Qui dat obsessis à dæmone,
 » dummodo sine irreverentia possint sumere. Ita Suar. Bon. Reg.
 » * (Vide dicenda n. 303.) * (V. Not. II, pag. 345.)

Dixi 3. Si Pastor sit.

Unde resolves :

» « 1. Talis peccat graviter contra justitiam, et charitatem, si
 » subditis in periculo mortis, licèt peste infectis, non det. * (Vide
 » d. n. 233.) * Alius verò Sacerdos, qui in tali casu, absente vel
 » nolente Parocho, nollet dare, peccaret tantum contra chari-
 » tatem, etsi secundum Chapeau. mortaliter. q. 37. n. 2.

248. — « 2. Pastor, ut Eucharistiam opportunè petentibus
 » possit ministrare, tenetur eam asservare cum lumine in Eccle-
 » sia, nec licet alibi, ne in sacellis quidem nobilium, vel choro
 » monialium, aut inter septa Monasterii earum, ut habet
 » Trid. sess. 15. de reform. c. 10. (nisi cum facultate in solemnibus
 » festo) in pyxide; quæ non necessariò est consecrata, licèt, s

» consecrata non sit, debeat interiùs vestiri vitta lineæ ex tela
 » consecrata, ut ex S. Th. docent Vasq. Azor. Regin. in praxi
 » t. 2. lib. 29. c. 9. * (Vide de hoc dicenda n. 424. circa finem.) *
 » « Si ob graviter culpabilem negligentiam Parochi, vel ejus
 » cui ista cura commissa est, integro die, vel aliquot integris
 » noctibus, lumen non ardeat ante venerabile Sacramentum
 » peccare eum mortaliter (secus si per horam tantum) docet
 » Quint. t. 4. et s. 1 et 7. item Dian. p. 9. t. 6. R. 34. licèt Mar-
 » chand. in res. Pastor. t. 4. c. 5. q. 4. obligationem, et consue-
 » tudinem tam universalem neget: uti et de lumine præferendo,
 » quando defertur Sacramentum foras, atque ex causa id posse
 » omitti, ut cum defertur ad ægrum longè distantem, nec com-
 » modè fieri potest cum lumine. (Vide dicta hic n. 241. v. Minis-
 » trare.) * »

249. — Plura quæsitæ diversa, et utilia ad praxim hęc sunt res-
 » solvenda. Quær. I. An in Missa de Requiem possit dari Communio?
 » Hęc tria dubia occurrunt. Dubit. 1. An liceat Communionem
 » ministrare intra Missam? Negat Gavantus, part. 2. Tit. 10. nu. 6.
 » lit. n. et Croix l. 6. p. 1. n. 492. ex Decr. S. C. Rituum edito die 22.
 » Jan. 1701. Sed affirmant meritò Pignat. t. 9. Cons. 90. n. 38. Quarti
 » p. 2. tit. 10. n. 6. et Merati l. c. in Gav. n. 28. cum Gastaldo, et
 » aliis pluribus. Prob. ex Trid. Sess. 22. c. 6. ubi dicitur: « Op-
 » taret sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles ad-
 » stantes Eucharistiæ perceptione communicarent. » Nota in sin-
 » gulis Missis: Ergo etiam in Missis Defunctorum. Item quia in
 » Canone etiam Missalis Defunctorum dicitur: « Ut quotquot ex
 » hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui Corpus et
 » Sanguinem sumpserimus. » etc. Deinde ibidem inferiùs post
 » Communionem celebrantis, sic habetur: « Si qui sunt commu-
 » nicandi, eos communicet, antequam se purificet. » Refertque
 » Merati, hæc verba inserta fuisse in Missali Defunctorum tem-
 » pore Urbani VIII, qui hæc præscripsit inter cætera: *Communi-
 » nicando fra la Messa de Requiem si faccialo stesso, nè si dia al-
 » cuna benedizione.* Nec obstat Decretum oppositum an. 1701. Nam
 » asserit idem Merati invenisse adnotatum in Directorio Ecclesiæ
 » Genuensis an. 1715, quòd, licèt an. 1701 à S. C. vetita fuisset
 » Communio fieri in Missis Defunctorum, tamen ab eadem S. C. ex
 » novis motivis prohibitum fuit extra dari copiam prædicti Decreti.
 » Deinde refert idem Auctor, quòd die 22 Martii 1711 repropo-
 » sito hoc dubio, eadem S. C. censuit præfatum Decretum anni
 » 1701 suspendendum esse. Hinc hodie ubique viget usus Commu-
 » nionem dispensandi intra Missam de Requiem; imò hodie certum
 » est licere ex Decreto mox referendo.

Dubit. 2. An in Missa defunctorum liceat dare Communionem
 » ex particularis præconsecratis in alia Missa? Affirmant P. Merati
 » nu. 30, et Bened. XIV, de Sacrif. Missæ. t. 9. l. 3. c. 18. dicentes
 » opinionem oppositam aliorum nullo modo esse admittendam
 » prout noviter adinventam, cum omnes auctoritates et Rubricæ
 » nunquam de hac limitatione verbum faciant. Nec refert, quòd

Particulæ præconsecratæ non spectent ad idem Sacrificium, nam ad totum fructum Sacramenti percipiendum sufficit, ut fideles de eadem victima participent. Supposititium autem pro certo reputat *Merati* quoddam Decretum in contrarium, quod refertur in quodam Calendario anni 1736. Dicit enim ipse omnem diligentiam adhibuisse in evolvendis Regestis S. C. R. in quibus nunquam potuit tale Decretum invenire. Sed his non obstantibus, die 2 Sept. 1741. novum prodit Decr. S. C. R. in Aquensi, quo dictum fuit: « In Missis Defunctorum, quæ in paramentis nigris celebrantur, non ministretur Eucharistia per modum Sacramenti, scilicet cum Particulis præconsecratis, » extrahendo Pyxidem à Custodia. Potest tamen ministrari per modum Sacrificii, prout est quando fidelibus præbetur Communio cum Particulis infra eandem Missam consecratis. » Hic autem notandum, quod antea die 21 Junii 1670, in Pitana aliud fuit Decretum emanatum, nimirum: « Missæ Defunctorum non possunt celebrari, nisi cum colore nigro, vel saltem violaceo. » His positis, nempe quod tantum in paramentis nigris prohibetur Eucharistia ministrari, et alias permittitur celebrare Missas de *Requiem* in violaceis, inferitur, licet posse in Missis Defunctorum, quæ celebrantur in violaceis, ministrari Eucharistiam cum Particulis præconsecratis: et insuper ministrari posse tam ante quam post Missam. (*V. Not. III, pag. 345.*)

Dubit. 3. An Communio possit ministrari a celebrante ante vel post Missam Defunctorum? Merito id negat *Merati*, quia extra Missam nunquam in paramentis nigris est distribuenda Communio, cum juxta Rituale Rom. præscribatur in administratione Eucharistiæ utendum esse stola coloris Officiò illius diei convenientis, vel saltem coloris albi, ut censet idem *Merati* cum pluribus DD. Quod etiam approbavit S. Carolus in *Syn. Proo. I. p. 1.* Cæterum certum est ex Rit. Romano, intra Missas vivorum Communionem populi statim post Sacerdotis sumptionem fieri debere, nisi justa causa suadeat fieri ante vel post Missam, uti si plurimi interessent, et suspicio esset quòd aliqui eorum Missæ longioris tædio caperentur, ut docet N. P. Bened. XIV. *de Sacrif. Miss. 1. g. l. 3. c. 18.*

250. — Quær. II. Quid faciendum casu quo decidat hostia? Primò tegendus est locus panno lineo mundo, et postea abluendus, ut præcipiunt Rubricæ, quæ tamen non obligant sub gravi, ut notat *Pasq.* apud *Croix l. 6. p. 1. n. 494. Holm. n. 87.* qui addit cum *Gob. Pelliz. Tamb. et Lohn. ap. Croix l. c.* ordinariè omitti posse ablationem vestis, aut barbæ, ad evitandam turbationem populi. Locus verò, ubi incidunt species vini, semper debet abluì, cum ipsæ imbibantur, etsi non sit opus eas comburere. Si hostia decidat super ubera mulieris, non debet Sacerdos ipse auferre, sed ipsa mulier manu abstrahat, et reponat in Ciborio. *Croix n. 495. cum Gob. Pasq. et Lohn.*

251. — Quær. III. Quid faciendum de fragmentis Hostiarum? In Rubrica Missalis (*T^h 7. n. 2.*) sic habetur: « S

» deprehendat (Sacerdos) post sumptionem Corporis et Sanguinis, aut etiam post ablationem, reliquias aliquas relictas » consecratas, eas sumat, sive parvæ sint, sive magnæ, quia ad idem Sacrificium spectant. » Et hoc non solum immediate post Missam, ut commune est apud *Croix l. 6. p. 1. n. 496.*, sed etiam si Sacerdos sit in Sacristia, adhuc tamen indutus vestibus sacris, ut dicunt *ibid. Gobat. Granad. Diana, etc.* ac consentit Bened. XIV. *de Sacr. Missæ l. 3. c. 17. n. 5 et 6.* contra *Lugo d. 15, n. 82.* Idque posse fieri dicunt *Tamb. et March. ib.* etiamsi fragmenta illa sint reliquiæ alterius Sacrificii, quia (ut aiunt) omnes Missæ censentur unum specie Sacrificium, et hoc probabile putat *Tourn. p. 483. v. Hæc opinio*; sed melius id negant communiter *Caj. Sylo. Nav. Vasq. et Bon. ap. Tourn. item Lug. l. c. n. 81. ac Croix n. 497. cum Suar. et Tann.* nisi adsit periculum irreverentiæ; aliàs non licebit, tum quia ex Rubrica, ut supra, Sacerdos non potest sumere reliquias post ablationem, nisi eas tantum quæ ad idem Sacrificium spectant; tum quia sumptio reliquiarum alterius Sacrificii non pertinet ad illius perfectionem, sicut sumptio reliquiarum ejusdem Sacrificii. Dictum est, *adhuc indutus*; nam si Sacerdos jam se exierit vestibus sacris; tunc censet præfatus Bened. XIV. *l. c.* cum Clero Patavino reliquias vel reponendas in tabernaculo, si adsit, vel reservandas alteri Sacerdoti celebraturo eodem mane, alioquin ab eodem qui celebravit esse sumendas.

Hic autem advertendum 1. quòd si Sacerdos deferat Communionem infirmo in valetudinario, et remaneant reliquiæ in patenæ vel calice, poterit Sacerdos eas sumere, si adhuc sit sacris indutus vestibus, ut aiunt *Pal. Tamb. et Burgh. ap. Croix l. c.* Bene verò poterit etiam eas dare infirmo statim post particulam ipsi traditam, quia tunc censetur moraliter una Communio, prout rectè dicunt iidem *Tamb. Burg. cum Marchin. ib. et Lugo d. 15. n. 80.* qui testatur sic usum ferre, ut post Communionem ægri abluatur pyxis, et ablutio ipsi tradatur. Item advertendum id quòd addit in prædicta Rubrica *n. 3.* « Si verò relictæ sit hostia integra consecrata, eam in tabernaculo reponat; si hoc fieri nequit, sequenti Sacerdoti sumendam relinquat; si neutram fieri possit, in ipso calice decenter conservet; quòd si non habeat quomodo honestè conservetur, potest eam ipse met sumere. » Particulæ autem inventæ extra corporale, in dubio an sint consecratæ, sumendæ sunt etiam post ablationem, ut dicunt *Bon. Henr. et Gob. ap. Croix n. 508.*

252. — Quær. IV. Quamam hora possit dispensari Communio? Respondetur: Per se loquendo, qualibet diei hora dispensari potest, quia circa hoc nulla adest prohibitio: ita communiter docent *Pal. punct. 16. num. 3. Ronc. c. 4. q. 6. Salm. c. 8. n. 38. cum Ang. Con. et Fag. ac Bon. q. 7. p. 1. n. 14. cum Sylo. Sa, Tab. Az. Posseo. Henr. et Suar. 3. p. d. 80. sect. 4. in fine*, ubi affert S. Ambr. dicentem, suo tempore fuisse consuetudinem celebrandi, et dandi Communionem circa finem diei. Dixi-

mus *per se loquendo*; nam, ut dicunt omnes AA. citati, non licet Eucharistiam ministrare noctu, vel sub vesperis, (id est in extrema diei parte), tum propter scandalum, tum propter hodiernam Ecclesie consuetudinem; contra *Voers. ap. Croix l. 6. p. 1. n. 493.* qui dicit esse quidem congruum, ut Communio fiat mane, sed licere etiam sub vesperis; sed hoc tantum admittunt *Pal. l. c. cum Coninc. Tamb. Me. Comm. c. 6. §. 1. n. 5. cum Sa, et Suar. ac Jordanus ap. Croix. l. c.* si accedat aliqua specialis causa: et hoc probabile videtur, si fiat sub vesperis; nam intempesta nocte puto cum *Salm. et Bon.* non licere, nisi in solo casu necessitatis. (V. Not. IV, pag. 345.)

Sic etiam non licet dare Communionem in Missa Nativit. Domini, quæ dicitur media nocte, ex Decr. S. C. R. *ap. Bened. XIV. t. 9. l. 3. c. 18.* nec in die Parasceves ex Decreto ejusd. S. C. die 19 Febr. 1622, *ap. Gavant. tit. 9. §. 4. n. 25.* Et licet hoc Decretum in Registris non reperiri testetur *Merati*, tamen S. R. Conc. die 12 Febr. 1679, *ap. Bened. XIV. loc. cit.* mandat Ordinariis, « ut circa Communionem in feria sexta in » Parasceve, Missalis Rubricæ, et Ecclesie Romanæ usus ser- » vetur. » Ex quo rectè infert noster Pontifex vetitam esse tali die communionem, tum quia in Rubrica Missalis Feriæ V dicitur debere asservari quasdam particulas pro infirmis, et sic sani excluduntur; tum quia juxta Romanam consuetudinem Feria sexta non distribuitur Eucharistia. In die autem Sabbati sancti nullum adest Decretum prohibens Communionem; at *Macrus in Vocabulario Eccl.* ait: « In Missa Sabbati sancti non dicitur » ea antiphona, quæ appellatur *Communio*, quia non fiebat po- » puli Communio, quæ nunc quidem faciendâ esset. » Hæc tamen ratio non suadet; nam perdoctus *P. Merati p. 4. tit. 10. n. 56. cum Grancolas, Moretto*, et aliis satis probat, quòd olim in Missa Sabbati sancti omnes communicabant, non solum parvuli, sed etiam reliqui fideles, ut patere dicit ex quodam antiquo *Ordine Romano*, ubi legitur inter cætera: *Omnes communicent.* Additque cum *Cav. Grancolas, et Durando*, non ob aliud hodie omitti *Communio, et Postcom.*, nisi quia loco earum substitutæ sunt *Vesperæ*, quæ *Gratiarum actio* potius dicendæ sunt, quàm *Officium Vesperarum.* Non habemus igitur ubi vetita sit Communio in tali die; unde ait *Viva de Euch. qu. 4. art. 9. n. 1.* quolibet die permitti susceptionem Eucharistiæ, excepta Feria sexta Parasceves: imò notum est, quòd in pluribus Ecclesiis Regni et Urbis Neapolis, ac præsertim in ejus Cathedrali Communio post Missam solemnem populo ministratur.

255. — Quær. V. Quoties Parochus teneatur ministrare Eucharistiam suis ovibus? Aliqui dixerunt Parochum teneri tantum tempore præcepti, et in articulo mortis. Ita *Sylo. et Rich.* Sed communiter hi rejiciuntur ab aliis, qui docent teneri ministrare, quoties oves rationabiliter et opportunè petunt. Ita comm. cum *Bus. n. 245. Soto, Suar. Fill. Pal. Dic. Vasq. Azor, et alii cum Salm. c. 9. n. 29.* Ratio, quia Pastori incumbit providere, non

solum ut oves adimpleant præcepta, sed etiam ut habeant ea, quæ valde prosunt suo profectui.

254. — Quær. VI. Quid sentiendum de usu quotidianæ Communionis? Malè quidem locuti sunt aliqui, qui dixerunt Communionem quotidianam suadendam, imò præcipiendam esse omnibus illis, qui sunt in gratia. Licet enim *S. Aug.* dixerit: *Accipe quotidie, ut quotidie tibi prosit*; subjungit tamen: *sic vive, ut quotidie merearis accipere*; hinc dicit *S. Th. p. 3. q. 80. a. 10.* « Requiritur ut cum magna devotione, et reverentia... accedat... sed » quia multoties in pluribus hominum multa impedimenta hujus » devotionis occurrunt... non est utile omnibus hominibus quotidie » ad hoc Sacramentum accedere. » Unde merito damnata fuit ab *Innoc. XI* prop. 56 quæ dicebat: « Frequens Confessio, et Com- » munionem etiam in his, qui gentiliter vivunt, est nota prædestina- » tionis. » Melius dicere debebant, *est nota reprobationis.*

Nimis rigorosè è converso alii sentiunt de quotidiana, vel frequenti Communionem, qui ab illa animas arcent, si hæc valde extraordinaria puritate et fervore non polleant. Damnata enim fuit Prop. 23 ab *Alex. VIII* quæ dicebat: « Similiter arcenti sunt » à sacra Communionem, quibus nondum inest amor Dei purissi- » mus et omnis mixtionis expers. » Nec mirum, si aliquis Magister antiquus cum rigore de hoc sit locutus, tunc enim temporis usu vige- » bat talis rigor, qui hodie non viget. Ideo super hoc puncto sedulò attendendum est ad Decretum S. C. editum anno 1679, et approbatum à Pontifice *Innoc. XI* prout in extensum refertur à *Croix n. 65*, ubi inter alia primo loco dicitur usus frequens, vel quotidianus Eucharistiæ semper fuisse in Ecclesia approbatus à SS. Patribus; sed, ratione diversitatis conscientiarum, nihil de ipso constitui posse. Deinde pronuntiat sic: « Frequens » accessus (ad Eucharistiam) Confessariorum judicio est relin- » quendus, qui ex conscientiarum puritate, et frequentie fructu, » et ad pietatem processu laicis negotiatoribus, et conjugatis, » quod prospiciunt eorum saluti profuturum, id illis præ- » scribere debebunt. »

Postea additur: « In hoc igitur Pastorum diligentia potissimum » invigilabit, non ut à frequenti aut quotidiana sumptione, unica » Præcepti formula deterreantur, aut sumendi dies generaliter » constituantur. Sed magis quid singulis permittendum per se » aut Parochus seu Confessarius sibi decernendum putet (loquitur » de Episcopo): illudque omnino provideat, ut nemo à sacro » Convivio, sive frequenter, sive quotidie accesserit, repellatur. » « Denique, Concluditur, quod Episcopi, ubi viget hujusmodi » devotio (id est usus frequentis Communionis), pro illa gratias » Deo agant, eamque ipsi, adhibito prudentie et judicii tempe- » ramento, alere debebunt. »

Quoad hoc Pontificium Decretum notandum est 1. præcipi ibi, quòd Episcopi, et tantò minus Parochi, quamvis possint alicui ex suis ovibus in particulari taxare Communionem, nimè tamen generaliter pro omnibus dies Communionis præscribere